

УДК 330.322:[911.3:94](477.83)".../20"

Горовий Олег Володимирович

Львівський національний університет імені
Івана Франка, м. Львів, Україна, e-mail
oleggorovyi@ukr.net

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ТЕРИТОРІЇ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є аналіз історико-географічних особливостей становлення інвестиційної діяльності на території Львівщини.

Методика. Використано історичний, аналітичний та порівняльний методи, а також аналіз та синтез.

Результати. Внаслідок аналізу літературних джерел та статистичної інформації виділено етапи становлення інвестиційного ринку та проблеми його функціонування. Встановлено різновекторність залучення іноземного капіталу в розвиток господарства Львівщини в австрійський період та переважання внутрішнього інвестування в советський період. Вказано на роль кооперативів, товариства "Просвіта", банків та кредитних спілок у становленні інвестиційної діяльності в регіоні.

Наукова новизна. У статті висвітлено ретроспективу інвестиційної діяльності на території Львівської області.

Практична значимість. Результати дослідження можуть бути використані при дослідженні історичних аспектів розвитку економіки регіону, інвестиційних процесів та розробленні стратегій регіонального розвитку.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, Львівська область, Галичина.

УДК 330.322:[911.3:94](477.83)".../20"

Горовий Олег Владимирович

Львовский национальный университет имени
Ивана Франко, г. Львов, Украина, e-mail,
oleggorovyi@ukr.net

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ НА ТЕРРИТОРИИ ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ: ИСТОРИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ

Целью статьи является анализ историко-географических особенностей становления инвестиционной деятельности на территории Львовщины.

Методика. Используются исторический, аналитический и сравнительный методы, а также анализ и синтез.

Результаты. Вследствие анализа литературных источников и статистической информации выделены этапы становления инвестиционного рынка и проблемы его функционирования. Установлена разновекторность привлечения иностранного капитала в развитие хозяйства Львовщины в австрийский период и преобладание внутреннего инвестирования в советский период. Указана роль кооперативов, общества "Просвіта", банков и кредитных союзов в становлении инвестиционной деятельности в регионе.

Научная новизна. В статье освещена ретроспектива инвестиционной деятельности на территории Львовской области.

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть использованы при исследовании исторических аспектов развития экономики региона, инвестиционных процессов и разработке стратегий регионального развития.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, Львовская область, Галичина.

УДК 330.322:[911.3:94](477.83)".../20"

Horovyi Oleh Volodumurovich

Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine, e-mail, oleggorovyi@ukr.net

THE INVESTMENT ACTIVITY IN LVIV REGION: HISTORICAL AND GEOGRAPHICAL ASPECTS OF RESEARCH

The purpose of this paper is to analyse the historical and geographical features of investment activity formation in Lviv region.

Methods. Historical, analytical and comparative methods, analysis, and synthesis are used.

Results. Owing to analysis of the literature and statistical information the stages of the investment market incipience and problems of its functioning are allocated. The different focuses of attracting foreign capital in economy development of Lviv region in the Austrian period and the prevalence of domestic investment in the Soviet period are established. The role of cooperatives, the "Prosvita" society, banks and credit unions in the development of investment activity in the region is specified.

The scientific novelty. In the article the retrospective of investment activity in Lviv region is described.

The practical significance. Results of the research can be used to study historical aspects of the regional economy, investment processes and developing the strategies of regional development.

Key words: investments, investment activity, Lviv region, Halychyna.

Постановка проблеми. Залучення інвестицій є "локомотивом" розвитку регіональної економіки. Важливим у дослідженні будь-якого економіко-географічного процесу є вивчення його ретроспективи для аналізу сучасного стану та прогнозування цього явища у майбутньому. Львівська область – регіон України, який завжди зацікавлював іноземних та внутрішньодержавних інвесторів через вигідність географічного положення, наявність різноманітних природних ресурсів та дешевої робочої сили. Саме із Галичини, до якої входить територія сучасної Львівщини, розпочався промисловий переворот в Україні, який стимулював не лише австрійських інвесторів, але й капітали з країн Європи та США.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення ретроспективи інвестиційної діяльності (ІД) є одним із завдань суспільно-географічних досліджень. Дослідження історичних особливостей, сучасного стану та подальших перспектив ІД України та її регіонів здійснено у працях українських економістів та економіко-географів – І. Бланка, Й. Бурки, А. Голікова, С. Запотоцького, Ю. Качаєва, А. Мельничука, Л. Немець, Я. Олійника, А. Омельченка, А. Пересади, М. Пістуна, О. Топчієва, О. Шаблія; закордонних науковців – В. Бабуріна, В. Бочарова, І. Бернара, Л. Гітмана, М. Макконела та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Ретроспективні дослідження економіко-географічних явищ регіону представлені обмеженою кількістю наукових праць, тому теперішній рівень знань сутності ІД не дозволяє дослідити умови протікання інвестиційних процесів з урахуванням історичного розвитку та регіональної специфіки.

Формулювання цілей статті. Метою статті є ретроспективний аналіз процесів інвестування регіону (на прикладі Львівської області).

Виклад основного матеріалу. Розвиток ІД Львівської області має складну історію, у якій можна виділити декілька періодів:

- *перший* – з початком розвитку товарно-грошових відносин на території Львівщини до початку промислового перевороту в Західній Україні;
- *другий* – промисловий переворот – закінчення Першої світової війни;
- *третій* – 1918 р. – 1939 р. – міжвоєнний;
- *четвертий* – 1939 р.–1991 р. – перебування у складі Советського Союзу;
- *п'ятий* – 1991 р. –по сьогодні – формування сучасного інвестиційного ринку України та Львівської області, становлення міжнародних зв'язків України (в т. ч. інвестиційних) із країнами світу.

Перший період. Здавна територією Львівщини проходили численні торговельні шляхи, що об'єднували міста Східної Європи із Західною, а місто Львів було головним торговельно-економічним посередником. Саме із розвитком торгівлі започатковується процес вкладення грошей у розвиток господарства, що є ретроспективним процесом інвестування. На території Галицько-Волинського князівства велася торгівля із сусідніми країнами – Угорщиною та Польщею, придунайськими землями річковими шляхами – через Дунай, Дністер, Прут. У XII–XIII ст. в період роздробленості Київської Русі на території Галицько-Волинського князівства існував безмонетний спосіб розрахунків – гроші замінювались намистинами, уламками золота або срібла чи інших металів.

Після 1387 р. (приєднання Галицько-Волинського князівства до складу Польського королівства) на території сучасної Львівщини розпочинається становлення капіталістичних відносин, що яскраво виражалось у формі створення аграрних фільварків. Збільшення вирощування зернових у фільварках відбулося внаслідок зростання попиту на хліб у Західній Європі. Розвиток аграрного виробництва та торгівлі у період польського панування привів до експорту зерна із території Галичини до країн Західної Європи через головний порт Польщі – м. Гданськ. Участь галицьких купців у європейському та регіональному товарообігу призвела до удосконалення форм торгівлі – з'являються кредити і контракти (цінні папери), що є одним із елементів інвестування.

У цей період активно розвивається господарство міст через розвиток ремесла. Значно зросла кількість цехів в інших містах теперішньої Львівщини – Кам’янці-Струмиловій (тепер Кам’янка-Бузька), Самборі, Бродах, Жовкві, Стрию. Особливого розвитку цехове виробництво набуло у м. Львів (рис. 1).

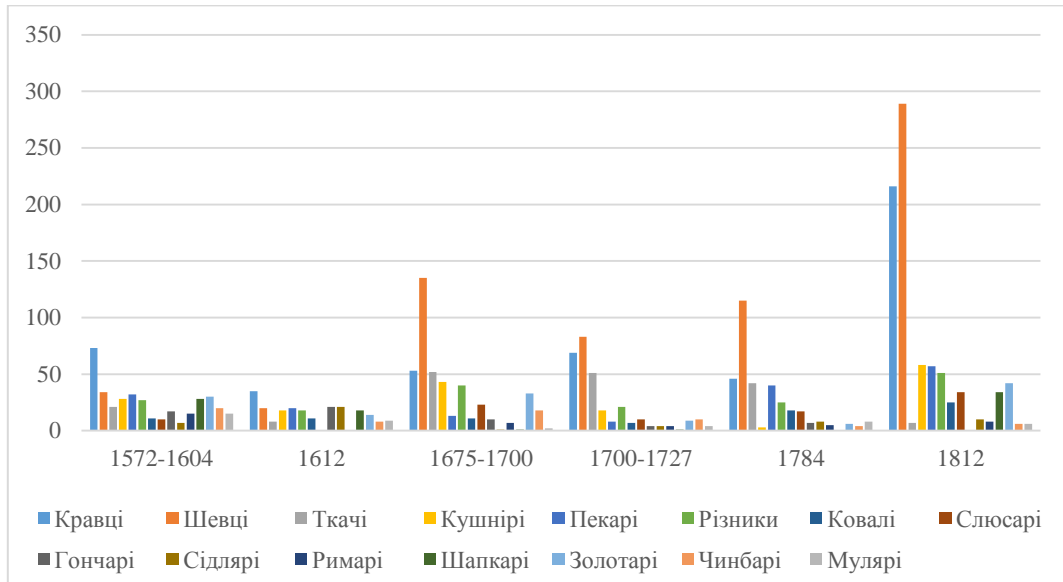

Рис. 1. Цехові майстри різних професій м. Львова у 1572-1812 рр. (складено на основі [7, с. 59])

Наситивши місцеві ринки своїми товарами, цехова продукція потрапляла на ринки інших міст та регіонів, тому працівники цехів виготовляли свою продукцію не лише для місцевого споживача, а й для експорту в інші частини Речі Посполитої чи за рубіж. Внаслідок розвитку цехового виробництва відбулося зародження мануфактури – однієї із форм промислового виробництва, який заснований на поділі праці між найманими працівниками та з використанням ручної праці. Впровадження мануфактурного виробництва призвело до формування найпростіших форм промислової кооперації – виникли броварні, білильні, гуральні, папірні, солеварні тощо. З’являлися торгові об’єднання декількох мануфактур, наприклад водяні млини і гуральні, що залучали значні кошти не тільки від населення, але і від державного керівництва.

Внаслідок воєн XVII–XVIII ст. відбувся занепад майже усіх галузей господарства Галичини, що значно скоротило грошові потоки у регіон. Територія Львівщини після першого поділу Речі Посполитої у 1772 р. перейшла до складу Австрійської монархії. Прогресуючою галуззю господарства на той час залишалася соляна промисловість, проте Габсбургська адміністрація запровадила монополію на існування дрібних солеварень.

З розвитком товарно-грошових відносин набули поширення кредитні операції та лихварство. У містах існували лихварі, крім того лихварськими операціями займались монастирі, костьоли та єврейські громади. Кредит надавався із високим відсотком під натуральну заставу – здебільшого як передача землі в користування разом із підданими.

Другий період. Після включення до складу Австро-Угорщини, довгий час територія сучасної Львівщини була її аграрно-сировинним додатком, а українські підприємці були позбавлені податкових пільг, якими користувались австрійські виробники. У цей період в Європі швидкими темпами поширювалась індустріалізація, проте в Галичині надалі панувало мануфактурне виробництво. З регіону експортували вовну, а поверталася вона готовим дорогим одягом, целюлоза – папером, деревина – бочками для пива, сірниками тощо. Дешевша і якісніша продукція фабрично-заводської промисловості західних провінцій імперії заповнила ринки збуту і тому місцева продукція цукрової, легкої, целюлозно-паперової, сірникової, машинобудівної, порцеляново-фаянсової промисловості не витримувала жорсткої конкуренції і потроху занепадала. Мали розвиток галузі господарства, які витримували жорстку конкуренцію – лісопильна, нафтова, озокеритова, харчова. Саме у розвитку цих галузей були зацікавлені австрійські підприємці, які розпочали їх активне інвестування.

У кінці 80-х рр. XIX ст. в Карпатах розпочинається розвиток лісопильної та лісозаготівельної промисловості. Наприкінці XIX ст. вирубування лісу досягло 6 млн. м³. Основою експорту була ділова деревина, більшість якої вивозилася за межі Східної Галичини. Зростання інвестицій у меблеву промисловість були мізерними, внаслідок чого готові вироби із дерева ввозилися з-за кордону [10, с. 72]. Винятком була фабрика синдикату “Мундус”, яка була побудована на іноземні кошти і займала монопольне становище на ринку.

Найбільш розвинутою галуззю промисловості в Галичині в кінці XIX – на початку XX ст. була гірничо-видобувна, зокрема нафтова. Ще Степан Рудницький у праці “Економічні основи Галицької державності” вказував, що “ціле галицьке Підкарпаття – це одно велике нафтове поле 10 000 км простору” [1, с. 361]. Внаслідок промислового перевороту, видобування нафти ручним способом припинилося. У 1874–1912 рр. в регіоні добуто 16,5 млн. т нафти, що становило 2,43 % світового видобутку [20, с. 28-29]. Іноземні капіталісти розгорнули особливу боротьбу за володіння галицькими нафтопромислами. Було створено ряд акціонерних товариств з видобутку і переробки нафти: “Польська спілка з реалізації нафти”, “Малопольське нафтове товариство”, фірми “Карпати”, “Вакуум”, “Франко-Полонія” та ін. Після проголошення автономії Галичини (1861 р.) Крайовий сейм утвердив право землевласників на добування нафти, проте селяни не виявляли бажання освоювати нову галузь і здавали свої землі в оренду, здебільшого дрогобицьким єврейським підприємцям. На початку XX ст. іноземним капіталістам було надано контроль над 86 % галицької

нафтової промисловості. Перше місце займав західноавстрійський капітал (31,8 %), друге – англійський (21,69 %), третє – французький (15,5 %), четверте – німецький (12,5 %), п'яте – бельгійський (2 %), шосте – американський (1,8 %). [6, с. 89-90]. Іноземні нафтові корпорації виплачували великі дивіденди. Чистий прибуток від нафти, вивезений іноземними капіталістами у 1913 р. становив 2/3 загальної суми прибутків крайового бюджету Галичини [13, с. 65].

Істотні зміни у нафтовидобутку відбулися в кінці 70-х рр. XIX ст., що пов'язано із початком застосування у цій галузі промисловості глибинного буріння та парових двигунів, завдяки чому оснащеність праці зростає. Проте значне застосування парових машин призвело до зростання безробіття населення, яке здебільшого було зайняте у ручному видобутку нафти [9, с. 496-497].

З 90-х рр. XIX ст. розпочався процес концентрації промислового виробництва, підтвердженням чого стало утворення в 1892 р. нафтового картелю з метою нормування цін. Виникають акціонерні компанії, зокрема у нафтовидобувній промисловості: “Галицьке-Карпатське товариство”, “Східниця”, “Галичина” [9, с. 496].

Велику увагу привертало до себе прикарпатський *озокерит*. У 1877 р. та 1882 р. було утворено дві іноземні фірми, які контролювали видобуток унікального мінерального ресурсу Прикарпаття. В кінці 1880-х рр. на базі цих фірм була створена “Компанія комерсіаль Франс” з центром у Парижі, яка зосередила в своїх руках головну частку видобутку озокериту. В 1895 р. компанія продала всі бориславські озокеритні шахти австрійському Лендербанку [4, с. 669].

Галузю переробної промисловості, яка активно розвивалась у цей період була *харчова*. Особливо розвивалась борошномельна, тютюнова, цукрова. У 1870 р. на території Галичини діяло більше 40 парових млинів [9, с. 498]. Майже у кожному селі були невеликі гуральні (спиртзаводи), у містах розбудовувались цукрові заводи, тютюнові фабрики (Винники), прядильні та ткальні.

Розвиток промислового виробництва зумовив активне будівництво залізниць. У 1861 р. була прокладена перша залізниця на території України – Перемишль – Львів, яка мала сполучити Гамбург із Одесою. У 1866 р. прокладено залізничну вітку зі Львова до Чернівців і далі – до Одеси, у 1869 р. – до Бродів, а у 1871 р. підавстрійське місто Підволочиськ з'єдналось із підросійським Волочиськом, у 1873 р. пролягла залізниця до Мукачева [5, с.236-296].

Великомасштабне промислове і транспортне виробництво зумовило зростання потреб в інвестиціях. Це стало поштовхом для розвитку закладів інвестиційної інфраструктури, основними формами якої були банки, страхові організації, торгові та фондові біржі тощо.

У другій половині XIX ст. виникають перші філії банків, які здебільшого були австрійськими: Австрійського народного банку (1853 р.),

Австрійського банку торгівлі та промисловості (1862 р.), Англо-Австрійського банку (1865 р.). Було організовано також низку акційних банків. У 1867 р. виник Іпотечний банк, у 1868 р. – Селянський банк.

У 1844 р. було створено Галицьку ощадну касу – одну із найстаріших західноукраїнських фінансових установ. Діяльність Каси була спрямована на підтримку закладів сліпих, глухонімих, сиріт, убогих, лікарень, благочинних товариств. У 1885 р. Галицька Ощадна каса виступила головним інвестором Державної промислової школи [8, с. 19-39].

Активну роль у створенні страхових та кредитних організацій в Галичині відіграла українська громадськість, що проявлялось у створенні різноманітних страхових спілок та кредитних організацій. У 1891 р. було засновано кооперативний банк “Дністер”, який сприяв матеріальному і духовному піднесенню українців, оскільки надавав найкращі умови для отримання кредитів [15, с. 78].

У наповненні господарства Галичини інвестиціями важливу роль відіграв український кооперативний рух та діяльність культурно-просвітницьких організацій. Зокрема “Просвіта” значну роль приділяла економічним проблемам західноукраїнських земель. Після появи в Австрії першого кооперативного закону, діячі “Просвіти” почали цікавитися ідеями кооперації [2].

Найкраще українська кооперація розвивалася у сільській місцевості, зокрема активно організовувались сільськогосподарські (зокрема молочні) кооперативи, оскільки Галичина в цей період залишалася аграрним краєм Австрії. У 1899 р. засновано українське товариство “Сільський господар”, основною метою діяльності якого була допомога у веденні ефективного сільського господарства, організація курсів і шкіл для селян, видавнича діяльність. У 1910 р. “Сільський господар” нараховував 85 філій. Помітно зростала кількість кооперативів і їх членів. У 1914 р. загальна чисельність працівників у системі української кооперації, сягнула близько 200 тис. ос., функціонувало 2 тис. кооперативів.

Отже, на початку ХХ ст. галузева структура господарства Львівщини мала однобокий характер. Інвестиції надходили лише до галузей, які займалися переробкою місцевої сировини – нафтова, озокеритова, лісова та лісопильна.

Перша світова війна змінила пріоритети інвестування Галичини і визначила головний її напрямок – розвиток військово-промислового комплексу, що здійснювалось грошима від кредитних операцій монархії на зовнішньому та внутрішньому ринках. Під час війни Львівщина потерпала від нестачі продовольства (понад 80 % жителів були зайняті у сільському господарстві, яке було знищене внаслідок бойових дій), ще гострішою була проблема відсутності елементарних промислових товарів.

Третій період. Повоєнна розруха негативно вплинула на розвиток господарства Львівщини. У 1918 р. регіон увійшов до складу Польщі і був віднесений до Польщі “Б” – некорінних польських земель. Львівщина

продовжувала залишатись сировинним додатком та ринком збуту готової продукції корінної Польщі.

Сільське господарство до середини 20-х рр. ХХ ст. відчувало вплив війни. Українські селянські господарства в Галичині були малими і середніми, відповідно не зазнавали припливу інвестицій. Варто зазначити, що у сільському господарстві було зайнято більше 90 % українського населення регіону.

Єдиною господарською ланкою, яка активно розвивалась у цей час була кооперація, якій на початку 30-х рр. не було рівних навіть серед західноєвропейських країн [18]. Розвиток кооперації відбувався завдяки організації господарських угруповань шляхом закупівлі паїв у кредит, що не потребувало інвестування значного капіталу [22]. Напередодні Другої світової війни українські кооперативи на території Польщі концентрували у собі капіталу на суму 100 мільйонів злотих [21].

Темпи розвитку промислового виробництва Львівщини не були такими високими як у австрійський період. На території регіону розміщувались всього 5 % усіх промислових підприємств Польщі. У 1923 р. було видобуто 737 тис. т нафти, що становило лише третину довоєнного максимуму [4, с. 288]. Зниження видобутку нафти відбулось внаслідок зменшення зовнішніх інвестицій через економічну депресію 30-х рр., проте мало місце й поступове виснаження цього ресурсу.

Низький рівень інвестиційної привабливості у цей період характеризується також негативною політикою Польської держави стосовно українського населення. Акт “пацифікації” українського населення мав ворожий для українців характер. Єдиною можливістю економічного розвитку та залучення інвестицій, зокрема внутрішніх, для українців була кооперація, яка охоплювала майже усі сфери господарської діяльності того періоду. Успішне кооперування та внутрішнє інвестування сприяли підвищенню рівня життя, розвивали культурну та національну діяльність, що приводило до самоусвідомлення народу.

Четвертий період. У вересні 1939 р. землі сучасної Львівщини були окуповані Советським Союзом, у якому іноземним інвестиціям відводилась другорядна роль у розвитку господарства регіону. “Форсована індустріалізація”, колективізація різко змінили пріоритети Львівщини в економічному розвитку. Економічний потенціал західноукраїнських земель, спрямування їх економічної політики суттєво відрізнялися від советського підходу. Такими відмінностями були аграрна спеціалізація, проблеми зайнятості внаслідок надлишку трудових ресурсів, а також відмінності у етнічному складі населення, що приводило і до соціально-економічної конкуренції.

Протягом 1939–1940 рр. відбулася націоналізація усіх галузей господарства Львівщини – промисловості, сільського господарства, сфери послуг, інфраструктури. Ліквідовувались усі банки. Усі виробничі

потужності підпорядковувались республіканським відомствам, а капітали іноземних держав переходили у загальносоюзну власність.

Значні потоки інвестицій спрямовувались у розвиток та функціонування шляхів сполучень та впорядкування транспортної інфраструктури. Активно проводились роботи із перепрошивання колії, оновлення рухомого складу та будівництво нових шляхів сполучень (Ромаш – Рава-Руська, Новоград-Волинський – Львів, друга колія на лінії Львів – Волочиськ).

Зміни торкались і видобувної промисловості. Для монополізації нафтогазової промисловості Львівщини створено комбінат “Українська нафта”, а для координації вуглевидобутку утворено трести “Львіввугіллярозвідка” та “Львівшахтобуд”, у складі яких діяли контори по інших містах Галичини.

На покращання соціально-економічного розвитку Західної України було асигновано понад два млрд. рублів (з них на розвиток промисловості – 700 млн.). За ці гроші було реконструйовано електростанції у Львові, Стрию, Дрогобичі та інших містах Галичини [4, с. 324].

Із встановленням совєтської влади розпочалось утворення нових форм господарської діяльності – колгоспів, основною метою яких було встановлення тотального контролю над українським селянством. Лише найбільш бідніша верства селян позитивно сприйняла перетворення, тому колективізація проходила повільними темпами. Галицьке селянство, для якого характерними були засади приватної власності на землю, а також традиції сімейного землекористування, негативно сприймало колективізацію, проте звільнення у 1940 р. колгоспних дворів від оподаткування змусило селянство прийняти норми колективізації.

Початок війни різко змінив пріоритети економічного розвитку Львівщини. Гітлерівці планували використати територію України для забезпечення військ продовольством, а також використання української дешевої робочої сили. Планувалось відновлення роботи підприємств видобувної промисловості, а згодом (після бліцкригу) – переробної.

У часи німецької окупації активно створювалися заклади інвестиційної інфраструктури. Засновувалися господарські банки, а також відновлювалась робота міські та районні сільськогосподарські банки. У м. Львів функціонувала філія Земельного господарського банку (Варшава), Комерціального банку, Дрезденбанку (Берлін) та Лендербанку (Відень), а також низка приватних банків та кредитних установ [17, с. 61].

У дистрикті “Галичина”, до якого увійшла територія Львівщини, дозволялася приватна власність та створення монопольних фірм із філіями та функціонування десятків приватних німецьких підприємств. На цих територіях німецькою владою було утворено 14 підприємств ливарної промисловості для виробництва чавуну, який використовувався для виготовлення обігрівачів, тракторів, енергопідприємств і нафтохімії, а

підприємства з підвищення якості матеріалів, миловарні заводи, лакова та киснева фабрика у Львові [16, с. 22–35].

Після відступу гітлерівських військ пріоритетом для інвестування, а відповідно і відбудови Львівщини стало сільське господарство. Колгоспи і радгоспи відновили свою діяльність за лічені місяці після встановлення радянської влади.

Першочерговим завданням советського керівництва було відновлення важкої промисловості. У постановах РНК УРСР “Про заходи щодо розвитку республіканської та місцевої промисловості м. Львова” від 10 січня 1945 р. та ЦК КП(б)У “Про заходи щодо відбудови та подальшого розвитку господарства у Львівській, Станіславській, Дрогобицькій, Ровенській, Волинській, Чернівецькій областях УРСР на 1945 рік” від 7 травня 1945 р. було подано перелік першочергових завдань стосовно відновлення господарства на “звільнених” територіях.

Наприкінці 1944 р. трест “Львівшахтбуд” ввів у дію 4 вугільні шахти у Львівсько-Волинському вугільному басейні, а у Бориславі вдалося відновити видобуток нафти. Освоєно нові газові родовища – Більче-Волицьке, Угерське, продовжено освоєння Дашавського та Опарського. Капітальні вкладення із Москви спрямовувались на будівництво газопроводів Дашава–Рига, Дашава–Ленінград. Освоєння вугільних пластів Львівсько-Волинського басейну привело до спорудження у 50-60-х рр. Добротвірської ТЕС, яка забезпечувала електроенергією населені пункти Львівщини та сусідньої із регіоном Польщі.

У 1944 р. розпочалось відновлення Львівської залізниці, тоді ж відновився рух у прифронтовій зоні.

Залучення інвестицій зазнала і соціальна сфера Львівщини. В повоєнний період швидкими темпами було розгорнуто кампанію з відновлення зруйнованих та побудови нових шкіл, дитячих садків, професійно-технічних училищ, лікарень, ФАПів, поліклінік, та інших закладів соціальної інфраструктури.

Головним центром відбудови господарства Львівщини і Західної України стало місто Львів, до якого були спрямовані головні потоки інвестицій із Москви. У 1945-1947 рр. випустили свою першу продукцію заводи телеграфної і телефонної апаратури, “Львівсільмаш”, вимірних приладів, газової апаратури, водомірний, парфумерного посуду, віконного скла, шкіряний, електроламповий, паровозоремонтний, інструментальний, мотороремонтний, механічний, електроарматурний; взуттєва, трикотажна, швейна, макаронна і складзеркальна фабрики. Значну частку серед промислових підприємств становили об’єкти військово-промислового комплексу та оборони. У 1947 р. рівень промислового виробництва у місті досягнув довоєнного рівня, а в 1949 р. – перевищив його вдвічі [11, с. 150].

За часів “хрущовської відлиги” випуск промислової продукції Львівщини збільшився майже втричі. Політика Советського Союзу у розвитку господарства спрямовувалась на форсовану індустріалізацію, що

потребувало залучення капіталу. Виникають підприємства-гіганти: “Автонавантажувач”, “Львівський автобусний завод”, “Полярон”, “Іскра”, “Електрон”, Дрогобицький завод автомобільних кранів та ін. Розвивались і переробні галузі промисловості – легка (фабрики “Юність”, “Маяк” та “Світанок”), харчова (“Світоч”), хімічна та нафтохімічна (Дрогобицький нафтопереробний завод, Роздольський гірничохімічний комбінат), целюлозно-паперова (Жидачівський целюлозно-паперовий завод).

У 1957 р. ухвалена постанова “Про розвиток житлового будівництва в СРСР”, яка передбачала збільшення обсягів житлового будівництва для “трудящих” за допомогою державних капіталовкладень та кредитів. Будівництво таких будівель (“хрущовок”) здійснювалось на вільних територіях переважно великими масивами. Дуже часто новобудови були прив’язані до великих підприємств, які забезпечували своїх працівників житлом. Нові житлові будови того періоду виникли в більшості міст Львівщини, зокрема у Львові (Сихівський житловий масив, забудова Нового Львова), Дрогобичі, Яворові, Самборі, Бориславі, Стебнику. Розвиток хімічної промисловості привів до виникнення нових міст з суцільною багатопверховою забудовою – Нового Роздолу та Янтарного (тепер – Новояворівськ).

70-і роки ХХ ст. ознаменувались приходом капіталовкладень у розвиток транспортної інфраструктури. У цей період електрифіковано ділянку Красне–Львів, а також електрифіковані приміські маршрути навколо Львова: Львів – Мукачево, Львів – Сянки – Ужгород, Львів – Мостиська, Самбір – Дрогобич – Стрий. Цей захід значно збільшив вантажо- і пасажиропотоки в регіоні. З цього періоду розпочинається розвиток автобусного приміського сполучення і тролейбусного руху у Львові. Відбулася модернізація транспорту, покращився стан транспортних шляхів, розширилась кількість напрямків, охоплених пасажирським транспортом, проте транспортники відставали від ритму часу.

Загалом період перебування Львівщини у складі Советської України ознаменувався розвитком промислового виробництва, фактичною відсутністю потоків іноземних інвестицій та пануванням планової економічної системи господарювання.

П’ятий період. Розпад СРСР у 1991 р. привів до падіння советської системи господарських відносин і економічного колапсу як в Україні так і на території Львівщини, який тривав до кінця 90-х рр. У цей час з’явилася нова верства суспільства – приватні підприємці, які розпочали відродження ІД на Львівщині і є основними генераторами залучення іноземного капіталу у регіон. Тоді ж розпочали діяльність іноземні компанії та їх філії, спільні підприємства, товариства різних форм власності, які дотепер є основою для залучення іноземних потоків.

2000-ні рр. – це період економічного зростання, збільшення інвестиційних потоків, галопуючого розширення внутрішнього ринку,

відродження банківської системи, виходу українських компаній та холдингів на міжнародні ринки. Інвесторами Львівщини станом за період незалежності України були партнери із 64 країн світу, особливо із Польщі, США, Італії, Чехії, Австрії, Канади, Російської Федерації.

Змінилися пріоритети інвестування – якщо раніше інвестиції мали внутрішньодержавну спрямованість і залучались у важку промисловість, то в сучасний період структура інвестування змінилась – найбільші обсяги інвестицій спрямовані у переробну промисловість, фінансову та страхову діяльність, торгівлю.

На початку нового тисячоліття на Львівщині утворено нові форми зосередження інвестиційних потоків – спеціальні економічні зони (СЕЗ) “Курортполіс Трускавець” та “Яворів”. З початку утворення СЕЗ створено майже 6 тис. робочих місць, що призвело до зниження безробіття, збільшення середньомісячної заробітної плати працівників. СЕЗ “Яворів” за кількістю проектів посіла перше місце в Україні, а за обсягом залучених інвестицій – друге.

Сучасна ІД Львівщини продовжує знаходитись на етапі свого становлення і залучення нових інвесторів для регіонального розвитку. Новим поштовхом для цього може стати децентралізація і створення нових органів місцевого самоврядування – територіальних громад, які самостійно будуть приваблювати інвесторів, акумулювати і використовувати їх податкові надходження.

Висновки. Львівська область – регіон України із давніми традиціями інвестування, які сягають середніх віків. Тривалі традиції залучення інвестиційних потоків вплинули на сучасний стан та динаміку залучення інвестицій в регіон – Львівщину визнано найбільш інвестиційно привабливим регіоном України [12]. В майбутньому важливим є популяризація Львівщини у світі та в Європі з метою пропагування вкладання інвестицій у регіональний розвиток, найбільших його підприємств і вдосконалення нормативно-правової бази стосовно інвестиційної політики Львівщини.

Список використаних джерел :

1. Академік Степан Рудницький / за ред. проф. О. Шаблія. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – 408 с.
2. Гелей С. Д. “Просвіта” і кооперативний рух у Галичині (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) [Електронний ресурс] / С. Д. Гелей. – Електронні дані. – Режим доступу : <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/21/030Helej.pdf> (дата звернення 1.03.2016). – Назва з екрана.
3. Горвий О. В. Історико-географічні передумови інвестування господарства Галичини в другій половині ХІХ – на початку ХХ століття / О. В. Горвий // Часопис соціально-економічної географії. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – Вип. 16 (1). – С. 206–210.
4. Економічна історія України : історико-економічне дослідження : в 2 т. / [ред. рада : В. М. Литвин, Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін. ; відп. ред. В. А. Смолій, авт. кол. :

- Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін. ; НАН України, Ін-т історії України]. – Київ : Ніка-Центр, 2011. – Т. 1. – 696 с.
5. Жалоба І. В. Інфраструктурна політика австрійського уряду на північному сході монархії в останній чверті XVIII – 60-х роках XIX ст. (на прикладі шляхів сполучення) / І. В. Жалоба. – Чернівці : Книги–XXI, 2004. – 520 с.
6. Злупко С. М. Від археології до економіки, регіоніки, кібернетики і екогомології: [вибрані дослідження] / С. М. Злупко. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 584 с.
7. Кісь Я. П. Промисловість Львова у період феодалізму (XIII – XIX ст.) / Я. П. Кісь. – Львів : Вид-во Львівського університету, 1968. – 224 с.
8. Котлобулатова І. П. Львівські скарбниці / І. П. Котлобулатова. – Львів : ЛА “Піраміда”, 2002. – 92 с.
9. Лановик Б. Д. Економічна історія України і світу: [підруч.] / [Б. Д. Лановик, З. М. Матисякевич, Р. М. Матейко ; за ред. Б. Д. Лановика]. – Київ, 1999. – 737 с.
10. Молчанов В. Б. Економічна історія: [навч. посіб.] / В. Б. Молчанов. – Житомир, 2003. – 164 с.
11. Назарук М. М. Львів у XX столітті: соціально-екологічний аналіз: [монографія] / М. М. Назарук. – Львів: Укр. акад. друкарства, Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 348 с.
12. Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів 2014 [Електронний ресурс]. – Електронні дані. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/Projects/2012/Рейтинг_інвестиційної_привабливості_регіонів_2014.pdf (дата звернення 1.03.2016). – Назва з екрана.
13. Сироїд П. І. Іноземні капітали в економіці Східної Галичини (початок XX ст.) / П. Сироїд // Український історичний журнал. – 1962. – № 4. – С. 65
14. Шаблій О. І. Львів. Комплексний атлас / О. І. Шаблій, С. О. Матковський, О. І. Вісьтак та ін. – Київ : ДНВП “Картографія”. – 2011. – 192 с.
15. Шевчик І. Р. Західноукраїнські банки та кредитні кооперативи у 1848–1939 рр. / І. Р. Шевчик // Наук. вісн. НЛТУ. – 2010. – Вип. 20. – С. 328–341.
16. ВА-МА. – Bestand RW 31. – Akte 260: Berlin, 14.10.43.
17. Die Bankwirtschaft. – 1944. – № 3. – С. 61.
18. Feliński M. Organizacja i rozwój spółdzielczości ukraińskiej w Polsce / M. Feliński // Sprawy Narodowościowe. – 1929. – № 2. – S. 215–227.
19. Horovyi O. Industry as a factor of investment activity of region (on materials of Lviv region) / O. Horovyi // Proceedings of the 4th International scientific conference “European Conference on Innovations in Technical and Natural Sciences” (October 10, 2014). – “East West” Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. – Vienna, 2014. – P. 129–138.
20. Rymar Z. Galicyjskiy przemysł naftowy / Z. Rymar. – Kraków, 1915. – S. 28–29.
21. Turlejska M. Rok przed klęską (1 września 1938 – 1 września 1939) / M. Turlejska. – Warszawa, 1965. – S. 172.
22. Zieliński S. Rozwój gospodarczy Ukraińców w Polsce / S. Zieliński // Biuletyn Polsko-Ukraiński. – 1936. – № 40 (179). – S. 405.

Список использованных источников :

1. Академик Степан Рудницький / под ред. проф. О. Шабля. – Львов : Издат. центр ЛНУ им. Ивана Франко, 2007. – 408 с.
2. Гелей С. Д. “Просвита” и кооперативное движение в Галичине (вторая половина XIX – начало XX в.) [Электронный ресурс] / С. Д. Гелей. – Электронные данные. – Режим доступа: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/21/030Helej.pdf> (дата обращения 1.03.2016). – Название с экрана.

3. Горовый О. В. Историко-географические предпосылки инвестирования хозяйства Галичины во второй половине XIX – начале XX века / О. В. Горовый // Журнал социально-экономической географии. – Харьков : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2014. – Вып. 16 (1). – С. 206-210.
4. Экономическая история Украины : историко-экономическое исследование : в 2 т. / [Ред. совет : В. М. Литвин, Г. В. Боряк, В. М. Геец и др. ; отв. ред. В. А. Смолий, авт. кол. : Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран и др. ; НАН Украины, Ин-т истории Украины]. – Киев : Ника-Центр, 2011. – Т. 1. – 696 с.
5. Жалоба И. В. Инфраструктурная политика австрийского правительства на северо-востоке монархии в последней четверти XVIII – 60-х годах XIX в. (на примере путей сообщения) / И. В. Жалоба. – Черновцы : Книги–XXI, 2004. – 520 с.
6. Злупко С. М. От археологии к экономике, регионики, кибернетике и экогомологии : [избранные исследования] / С. М. Злупко. – Львов : Издал. центр ЛНУ им. Ивана Франко, 2001. – 584 с.
7. Кись Я. П. Промышленность Львова в период феодализма (XIII – XIX вв.) / Я. П. Кись. – Львов : Изд-во Львовского университета, 1968. – 224 с.
8. Котлобулатова И. П. Львовские казны / И. П. Котлобулатова. – Львов : ЛА “Пирамида”, 2002. – 92 с.
9. Лановик Б. Д. Экономическая история Украины и мира : [учеб.] / [Б. Д. Лановик, С. М. Матисякевич, Р. М. Матейко; под ред. Б. Д. Лановик]. – Киев, 1999. – 737 с.
10. Молчанов В. Б. Экономическая история : [учеб. пособие.] / В. Б. Молчанов. – Житомир, 2003. – 164 с.
11. Назарук Н. Н. Львов в XX веке : социально-экологический анализ : [монография] / Н. Н. Назарук. – Львов : Укр. акад. книгопечатания, Издат. центр ЛНУ им. Ивана Франко, 2008. – 348 с.
12. Рейтинг инвестиционной привлекательности регионов 2014 [Электронный ресурс]. – Электронные данные. – Режим доступа : http://www.ier.com.ua/files/Projects/2012/Рейтинг_інвестиційної_привабливості_регіонів_2014.pdf (дата обращения 1.03.2016). – Название с экрана.
13. Сырод П. И. Иностранные капиталы в экономике Восточной Галичины (начало XX в.) / П. И. Сырод // Украинский исторический журнал. – Львов. – 1962. – № 4. – С. 65.
14. Шаблій О. І. Львов. Комплексний атлас / О. І. Шаблій, С. А. Матковський, А. І. Висьтак і др. – Киев : ГНПП “Картографія”. – 2011. – 192 с.
15. Шевчик И. Р. Западноукраинские банки и кредитные кооперативы в 1848–1939 гг. / И. Г. Шевчик // Науч. вест. НЛТУ. – Львов. – 2010. – Вып. 20. – С. 328–341.
16. VA-MA. – Bestand RW 31. – Akte 260: Berlin, 14.10.43.
17. Die Bankwirtschaft. – 1944. – № 3. – С. 61.
18. Фелиньски М. Организация и развитие украинского кооперативного движения в Польше / М. Фелиньски // Дела национальностей. – 1929. – № 2. – С. 215–227.
19. Горовый О. В. Промышленность как фактор инвестиционной деятельности региона (на материалах Львовской области) / О. В. Горовый // Труды 4^{-й} Международной научно-практической конференции “Европейская конференция по инновациям в технических и естественных науках” (10 октября, 2014). – “Восток Запад” Ассоциация повышения квалификации и высшего образования GmbH. – Вена, 2014. – С. 129–198.
20. Рымарь З. Галицкая нефтяная промышленность / З. Рымарь. – Краков, 1915. – С. 28–29.
21. Турлейска М. Год поражения (1 сентября 1938 – 1 сентября 1939) / М. Турлейска. – Варшава, 1965. – С. 172.

22. Зелиньски С. Экономическое развитие украинцев в Польше / С. Зелиньски // Бюллетень польско-украинский. – 1936. – № 40 (179). – С. 405.

References:

1. Academician Stepan Rudnytskyi / edited by prof. O. Shablii. – Lviv : Publishing center of Ivan Franko National University of Lviv, 2007. – 408 p.
2. Helei S. D. “Prosvita” and the cooperative movement in Halychyna (late XIX – early XX century) [Electronic resource] / S. D. Helei. – Electronic data. – Access mode: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/21/030Helej.pdf> (date of appeal 1.03.2016). – Name from screen.
3. Horovyi O. V. Historical and geographical background of investment in Halychyna in the late nineteenth – early twentieth century / O. V. Horovyi // *Chasopys sotsialno-ekonomichnoi heohrafiï*. – Kharkiv : V. N. Karazin National University of Kharkiv, 2014. – Issue 16 (1). – P. 206–210.
4. Economic History of Ukraine : historical and economic study : in 2 vol. / [edit. board: V. M. Lytvyn, H. V. Boriak, V. M. Heiets and others; executive editor V. A. Smolii, authors: T. A. Balabushevych, V. D. Baran, V. K. Baran and others; National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of History of Ukraine] . – Kyiv : Nika-Centre, 2011. – Vol. 1. – 696 p.
5. Zhaloba I. V. Infrastructure policy of the Austrian Government on the Northern East of monarchy in the last quarter of the XVIII century – in the beginning of the 70s of the XIX century (on the example of the ways of connection) / I. V. Zhaloba. – Chernivtsi : Books-XXI, 2004. – 520 p.
6. Zlupko S. M. From archeology to economics, rehionika, cybernetics and ekohomolohics: [selected researches] / S. M. Zlupko. – Lviv : Publishing center of Ivan Franko National University of Lviv, 2001. – 584 p.
7. Kis Ya. P. Industry of Lviv during feudalism period (XIII – XIX centuries) / Ya. P. Kis. – Lviv : Publishing center of Ivan Franko National University of Lviv, 1968. – 224 p.
8. Kotlobulatova I. P. Lviv treasury / I. P. Kotlobulatova. – Lviv: LA “Pyramid”, 2002. – 92 p.
9. Lanovyk B. D. Economic History of Ukraine and world : [textbook] / [B. D. Lanovyk, Z. M. Matysiakevych, R. M. Mateiko; edited by B. D. Lanovyk]. – Kyiv, 1999. – 737 p.
10. Molchanov V. B. Economic History : [tutorial] / V. B. Molchanov. – Zhytomyr, 2003. – 164 p.
11. Nazaruk M. M. Lviv in the twentieth century : social and environmental analysis : [monograph] / M. M. Nazaruk. – Lviv : Ukrainian Academy of Printing, Publishing center of Ivan Franko National University of Lviv, 2008. – 348 p.
12. Rating of regions’ investment attractiveness 2014 [Electronic resource] – Electronic data. – Access mode: http://www.ier.com.ua/files/Projects/2012/Рейтинг_інвестиційної_привабливості_регіонів_2014.pdf (date of appeal 1.03.2016). – Name from screen.
13. Syroid P. I. Foreign capital in the economy of Eastern Halychyna (early XX century) / P. I. Syroid // *Ukrainian Historical Journal*. – 1962. – № 4. – P. 65.
14. Shablii O. I. Lviv. A complex atlas / O. I. Shablii, S. O. Matkovskiy, O. I. Vistak and others. – Kyiv : DNVP “Cartography”. – 2011. – 192 p.
15. Shevchyk I. R. Western Ukrainian banks and credit cooperatives in the 1848-1939 years / I. R. Shevchyk // *Scientific Journal of NLTU*. – 2010. – Issue 20. – P. 328-341.
16. BA-MA. – Bestand RW 31. – Akte 260: Berlin, 14.10.43.
17. Die Bankwirtschaft. – 1944. – № 3. – С. 61.
18. Felinski M. Organization and development of Ukrainian cooperative movement in Poland / M. Feliński // *Nationalities Affairs*. – 1929. – №2. – S. 215-227.
19. Horovyi O. Industry as a factor of investment activity of region (on materials of Lviv region) / O. Horovyi // *Proceedings of the 4th International scientific conference “European Conference on Innovations in Technical and Natural Sciences” (October 10, 2014)*. – “EastWest” Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. – Vienna, 2014. – P. 129–138.
20. Rymar Z. Galician oil industry / Z. Rymar. – Krakow, 1915. – P. 28-29.
21. Turleiska M. Year of defeat (September 1st 1938 - September 1st 1939) / M. Turleiska. – Warsaw, 1965. – P. 172.
22. Zelinski S. The economic development of the Ukrainians in Poland / S. Zelinski // *Polish-Ukrainian bulletin*. – 1936. – № 40 (179). – P. 405.